

Coesfeld is Borculo en Groenlo in één

De Berkel

Wat hebben het Duitse Billerbeck en het Hanzestadje Zutphen met elkaar gemeen? Zij mogen zich, evenals acht tussenliggende plaatsen, al eeuwenlang 'buren' noemen van het 110 kilometer lange riviertje de Berkel. De Berkelburen zijn voor hun boterham allang niet meer afhankelijk van de rivier, hooguit pikken ze wat toeristische graantjes mee. Maar, in vervlogen tijden dreef de Berkel nog de watermolens aan en werd het kleislib dankbaar als 'mest' voor de dorre zandgronden gebruikt. En wat te denken van de stoere Berkel-schippers, die tot het begin van de vorige eeuw goederen als zilverzand, jenever en dakpannen in hun zompen vervoerden. 'De Jappe', een replica van de Berkelzomp, vervoert tegenwoordig alleen toeristen. Dat langs de Berkel veel schoons valt te zien, dringt steeds meer tot de regionale VVV'ers door. Zo kwam vorig jaar de Derde Berkelcompagnie tot stand, die het ambitieuze plan heeft de ganse Berkel weer bevaarbaar te maken. Verwordt de rivier dan toch weer tot de levensader van wel eer? Of het zover komt, is koffiedik kijken. Wij nemen u in elk geval alvast stroomafwaarts mee, voor een kennismaking met de Berkelburen. Vandaag deel 2: Coesfeld.

Rondleiding

Wie van Coesfeld naar Gescher wil fietsen, doet er verstandig aan zelf rijwielen mee te nemen. In Coesfeld zijn ze niet te krijgen. In Gescher worden wel tweewielers verhuurd. Coesfeld verhuurt geen fietsen maar wel mensen: onder de naam Rent-a-Coesfelder kunnen toeristen een 'eigen' inwoner huren, die een rondleiding geeft door het stadje.

Wie denkt dat Borculo het Berkelstadje bij uitstek is, moet toch eens een keer over de grens naar het Duitse Coesfeld. Deze charmante plaats, nog zo'n dertig kilometer rijden als je bij Winterswijk de grens overgaat, is namelijk één en al Berkel.

Door Yildiz Huinink

COESFELD - De Berkel stroomt in Coesfeld kilometers lang door en in een singel rondom het centrum. Er zijn talloze bruggetjes, mooie oevers, een historische stadsgracht waar Berkelwater doorheen stroomt en er staat een oude molen. Coesfeld werd rond 1300 dan ook Hanzestad en ontwikkelde zich tot het handelscentrum van het westelijke Münsterland.

De vergelijkingen gaan door. Want wie denkt dat Groenlo, ofwel Grolle, het enige echte vestingstadje is, moet eveneens een keertje naar Coesfeld toe. In 1197 kreeg het dorp Coesfeld stadsrechten, van bisschop Herman II van Münster om precies te zijn. De jonge stad eiste de nieuw verworven vrijheden helemaal op en bouwde een vestingwerk met wal, gracht, stadsmuur, vijf poorten en acht torens.

Hoewel vele chaotische eeuwen met bijbehorende oorlogen hun sporen hebben nagelaten, is Coesfeld zich blijven ontwikkelen. Bij zware bombardementen in maart 1945 werd de binnenstad voor een groot deel verwoest. Toch is de aantrekkelijkheid niet verloren gegaan; bij de wederopbouw is rekening gehouden met de middeleeuwse opzet van het stadje. Vanwege al deze ingrediënten weten toeristen Coesfeld uitstekend te vinden. Dat is te merken aan al het foldermateriaal dat, ook in het Nederlands, beschikbaar is en aan de vele toeristische routes en historische stadswandelingen. Er blijkt

Berkelburen

Een zwerftocht van bron tot monding

zelfs een inwoner van het stadje te huur voor een persoonlijke rondleiding. Rent-a-Coesfelder, heet deze service. Een Paohlborger noemen de Coesfelders de authentieke inwoners zelf. De VVV, ofwel de Tourist Information Coesfeld, zit midden op het fraaie marktplein en helpt verder. Op dit marktplein zijn trouwens ook aardige cafés en eetgelegenheden om even te gaan zitten.

Radwandern

Maar behalve kano-, boot- en wandeltochten, is de fiets het meest ideale vervoermiddel om het historische plaatsje te doorkruisen. Coesfeld moet je bij voorkeur op de fiets ontdekken, roepen enkele folders. 'Radwandern und mehr', zo is een groene, moderne informatiegids getiteld. Er zitten drie fietsroutes bij, en kijk eens aan: ook een speciale Berkeltocht om op het ijzeren ros te doen. Er zijn volop fietsen te huur, vermeldt de folder. Helaas blijkt die niet helemaal actueel. 'De verhuur van fietsen doen we niet meer', vertelt de medewerker van de toeristeninformatie tot zijn spijt. 'Het kan wel in Gescher, maar dat ligt zo'n acht kilometer verderop.' Aangezien deze Berkelroute uitgeroemd naar Gescher voert, wordt het op deze manier wel heel vaak pendelen. Tja, dan maar de eigen fietsen in de auto

laden. Lastig, maar de moeite waard, zo blijkt anderhalf uur later.

De Berkelroute Coesfeld-Gescher begint al op een idyllisch plekje. De Walkenbrückentor is de enige overgebleven stadspoort, hier is ook het plaatselijke museum gevestigd. De Berkel is hier smal, maar mooi.

De fietstocht voert verder door het centrum (veel winkels!) en over de Jacobiwall. Alweer goed om het fototoestel uit de tas te halen. De Pulverturm pronkt hier aan de Berkel, ook een overblijfsel van de stadsvesting.

Verder gaan we, het centrum uit via de Berkelstrasse en Berkelwiese over smalle paadjes, telkens links langs de meanderende beek. 'Wald und wiesenfluss' noemen onze Oosterburen de rivier hier, wat zoveel wil zeggen als woud- en weiderviertje. Kilometers lang voert er een smal grindfietspad van Coesfeld richting Gescher. Alleen het industriegebied dat je hier passeert, legt een smet op al dat groen.

Halverwege de beide plaatsen is een authentieke molen. Deze is nog in bedrijf en te bezichtigen. 'In 1630 heeft men geprobeerd de Berkel bevaarbaar te maken', vertelt een medewerker. 'Dat kun je je bijna niet meer voorstellen. Toch heeft men hier met zompen gevaren. Ja, net zoals bij jullie in Holland.' Kano's en boottochten, al dan niet georganiseerd, vertrekken eveneens vanaf hier. Coesfeld is al met al zeker de moeite van het bezoeken waard. Het is er netjes en schoon en de mensen zijn vriendelijk. De typisch Duitse Lambertikerkerk, het stadhuis, de Walkenbrückentor en de oude graanstokerij aan de Mühlenstrasse... toeristische trekpleisters genoeg.

Voor meer informatie is er ook de website: www.coesfeld.de

FOTO FRANS NIKKELS

Het Duitse plaatsje Coesfeld is een Berkelstadje en vestingstadje tegelijk, en kan bovendien wedijveren met Borculo en Groenlo.